

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.

A szerkesztő lakása: Pestvárosnál 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések és mellekletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 ft. 50 kral számítva — minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kéretik az igatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasábos petitsor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kincstári illeték minden egyes beigtatásért 30 kr.

Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési penzek és igatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás

„Torontál”

1877-iki év folyamára.

Lapunk a jövő év folytán VI-ik évfolyamába lép. Ez alatt a t. olvasó közönségnek alkalma volt meggyőződhetni arról, hogy a lap keletkezésekor kiadott programunkhoz mennyire maradtunk hűvek. Azt hisszük, hogy az mindenki által tudva van, hogy egy vidéki lap nem arrogálhatja magának, hogy a világ, vagy legalább az ország eseményeire döntő befolyással bírjon. De igenis a vidéki sajtó arra van hivatva, hogy a fővárosi sajtót nehéz feladatában támogassa s annak segédkezést nyújtson a jó és hasznos reformok keresztvitelében; s a nehéz megoldatlan kérdéseknél pedig közreműködőleg egyengesse az utat és hordja össze ama mozaikszzerű anyagot, melynek összeillesztéséből keletkezik ama imponáló mű, mit közvéleménynek neveznek.

Ha ez irányban egy vidéki lap megtette kötelességét, akkor hasznára volt hazájának.

Mi a fentebb jelzett irányt követtük s azt követni fogjuk ezután is.

Sok csapás érte hazánkat, de különösen megyénket, hol az általános elszegényedés mindenki előtt ismeretes. A lefolyt hét sovány esztendőhöz ez év tavaszán a hozott árvíz is hozzá állott és segített tönkre tenni a szegény földmivelő nép utolsó reménységét is.

Ily évek alatt megyénkben lapunk még is fennállott, és Isten segédelmével ma is fenn áll. Ez bizonyára csak azt mutatja, hogy a t. közönség elismeri e lap fennállásának szükségét; azért, ha a fentebbi évek alatt áldozattal és némi önmegtartással is, de azt fenntartani még is igyekezett.

Hogy mit rejt méhében a rejtélyes jövő, azt nem tudjuk; de történjék bármi, jöjjön reánk szerencse vagy szerencsétlenség bennünket mindenkor helyünkön fognak találni, s mint eddig, úgy ez utánra is a szó hatalmával, az erkölcsi öntudat nemes fegyverével akarunk harcolni.

Lapunk a megyei közigazgatási bizottság közlönye; mint ilyen gyorsan közölheti a hozott végzéseket és rendeleteket. Ezekből a közönség gyors tájékozódást nyerhet. A megye minden részéből birunk levelezéssel s így a kerületben történt eseményekről a lap szintén közöl tudósításokat, de hogy ezt minél gyakrabban tehesük, felkérjük a köz-

ségek t. jegyzőit, hogy bennünket az érdekesebb mozzanatokról mielőbb értesíteni sziveskedjenek.

Ezek elmondása után magunkat a t. közönség pártfogásába ajánlván Tisztelettel maradtunk

Nagy-Beeskerek, november 30-án.

Pleitz Fer. Pál, A „Torontál” szerkesztője.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 ft. 50 kr.

A megyei közbiztonság s a statárium kérdéséhez.

N.-Beeskerek, nov. 30-án.

Az élet- és vagyonbiztonságnak megyénk területén újabb idő óta ismét sajnos módon veszélyeztetése, eléggé igazolja lapunk s a szomszédok lapjainak e miatti gyakori feljajdulásait, valamint egyrészt a megyei közönség indignációját, másrészt a megyei törvényhatóság komoly törekvését e félelmetes bajon mielőbb segíteni. Hiszen a társadalom fenállásának s fejlődésének egyik főkövetelménye, természetes feltétele, hogy benne az egyesek élete s anyagi jóléte nemcsak veszélyeztetve ne legyen, hanem ellenkezőleg, hogy az minden kellő eszköz által lehető legjobban biztosított, nyugalmas existenciájában s gyarapodásában a legcsekélyebb ártalmas befolyástól is megóvassék. A közönségnek elvitázhatatlan joga van követelni a legéberebb örködést élete s vagyona felett, míg viszont az állam mellőzhetlen kötelessége tagjainak békés társadalmi létét leg gondosabb örködéssel biztosítani s a szükséges eszközök lelkiismeretes felhasználása által ápolni az erkölcsi érületet, csökkenteni vagy eltávolítani azon tényezőket, melyek kártékony vagy romboló hatással folynak be a társadalmi rend életszervezetére.

Mindenekelőtt az alapon illik szemügyre venni megyei jogbiztonsági állapotaink elhanyagolását is s megállapodni az eszközökben, melyek alkalmazásával amaz állapotokon javítani akarunk.

Tény, hogy főleg a Rádayféle szegedi kir. bizottság felosztása óta Torontálban is mindenfelé nagy mérvben kezd ismét a tolvajlás, csalás, váltó- s okmányhamisítás, az éjjeli betörés, gyújtogatás és orgazdaság üzenni; tény, hogy az úgynevezett futó betyárok roppant károkat tesznek a lófalkák- s baromgyalokban, a sertések s juhok nyájában; tény, hogy a véres verekedések, emberölések és rablógyilkosságok száma ijeszítő módon szaporodik vidékünkön

mindenfelé: tény, hogy a közönség értékes póstaszállítmányait s egyáltalán a közlekedő közönséget utonállók veszélyeztetik országutainkat; — s végre tény az is, hogy a szertelen áhitózás idegen vagyon után, a könnyű szerrel való gazdagodási vágy, az alattomos erőszakoskodási ösztön mindjobban sarkallatik a vékes cselekvésre a napirenden levő erkölcsméltató büntettek szemlélete által.

E szomorú tényekkel szemben jogunk van az ország kormányától életünk és vagyonunk biztonságának helyreállítását követelni, az országnak pedig kötelessége minket a rendelkezésére álló eszközökkel jogunk teljes érvényesítésében támogatni.

A kérdés tehát az: hogy az állam a maga részéről kellőképp intézkedett-e jogbiztonságunk megóvása iránt, s mi a magunk részéről kellőképp használtuk-e fel jogunk teljes érvényesítésére az állam által nyújtott támogatást?

Legyünk őszinték s valljuk meg igazán, miszerint sem az egyik, sem a másik nem történt még meg úgy, hogy az állami intézkedések és önnön közreműködésünk egyenarányosítható volnának életünk és vagyonunk oly teljes sérthetlenségére irányított igazságos követelésünkkel, mely ez eszmében találja kifejezését: társadalmi jogbiztonság.

Amde e terjedelmes körü eszmének valószínűsítése sok mindenfélel feltételezett; nem valószínűsítés pedig ama feltételek hiányában birja okát. Ily feltételek a társadalmi jogbiztonság létesítésére: a) hogy legyen kifogástalan büntető törvényünk; b) legyen minél jobb s minél gyorsabb bünyfenítő igazságszolgáltatásunk; c) legyen a maga lábán járnai tudó alkalmas és tevékeny rendőrségünk; d) legyen büntetve javító börtönrendszerünk; e) legyen a népnevelés s főleg a nép vallás-erkölcsi oktatása általános; f) végre legyen törvényünk, mely a nép vezéreinek, egyházi és világi előjáróinak mellőzhetlenül szükséges tekintélyét a világboldogítók áskálódásai ellen megoltalmazza, a ledér lelkiismeretnek s a bűnös kalandorságnak sajtó útján dicsőítését eltiltja.

Ha mindez nincs meg, a társadalmi jogbiztonság sem valószínűsítható a maga eszméjének terjedelme szerint. Ez merő lehetlenség.

Távol legyen tőlünk itéletet mondani akarni itt társadalmi érdekeink állapota felett; de egyenlő a fenforgó kérdés megvilágítására mégis szükségesnek tartunk felemlíteni.

Büntető eljárásunk eddigelé jobbara subjectiv felfogásból indult ki; vagy idegen s elavult disciplinákban gyökerzett. Egy lépést járt vele természetesen a bünyfenítő igazságszolgáltatás is. A büntető codex csak most készült el s életbeléptetésétől haladást remélhetni. Eddigi praxisunk kevésbé szolgált a bűnös hajlamok fékezésére avagy megriasztására. A társadalmi salak buján ühette fel magát közöttünk, — s ha a jó madarak közül véletlenül egykettőt el is csíptek, nem volt harag érte a szegény legények között, mert tudták, hogy a pajtasok csak pihenőben vannak oda, s mert csakhamar megint kiszabadította őket onnan a jó Isten. Notorius gazembereket pénzbeli cautióra szabadon bocsátottak, sőt az is megtörtént, hogy a lopást bevallott tolvajnak ideiglenes szabadságot engedélyezett a bíró, mert — ugymond — sok a dolga, s lapálakkal épen nincs ideje most foglalkozni.

S mit szóljak vajjon megyei s községi rendőrségünkről? De egyáltalán, bármily hivatalos systema mellett is, lehet-e vajjon az igényeknek megfelelő, megbízható rendőr az olyan, kit a nép néhány esztendőre kegyelmesen megválaszt, s azután ismét széknek ereszteli, ha a komaság és sógorság közül valakire derekasan rá talált pörkölni? Hozzá még a mi megyei csendlegényeink, a szolgabíró uraknak eme czukorkákkal elkényeztetett, parádés testőrsége! Ezekről csak nem kívánhatjuk, hogy a közbiztonság őrei s egyszersmind a vármegye cselédjei is legyenek! Vajjon hányan tanulmányozták biztosaink közül is szakmunkákból a rendőrségi eljárás szabályait és hányan adhatnánk bizonyítványt arról, hogy egyenesen rendőri szakképzettségök nem pedig egyéb mellékes körülmények végett lettek hivatalaikba behelyezve? Ugyancsak ily rosszul áll a a dolog községeinkben is. Községi bíróknak rendszerint pensióra való élemedett, kevés vizet zavaró phlegmatikus jámborokat szoktunk választani, kik a lakoságnál abban a dicséretes hirben állanak, hogy még a verébnek sem szoktak ártani. A bíró homlokán örökös mosoly tavasza dereng, jól érzi magát, tesz semmit vagy ennél is kevesebbet, s választói nagyon meg vannak vele elégedve, ha bíraskodása alatt szives volt a községi pénztárt nem bántani. Az ily „Mene Thekel“-ek ugyancsak kevésbé alkalmasak „leggondosabb örködés- sel a társadalmi rendet biztosítani, csökkenteni vagy eltávolítani azon tényezőket, melyek kártékony vagy romboló hatással folynak be a társadalmi rend életszervezetére.”

Emlitenünk kell még, hogy népne-

TÁRGYA

A barna szemek.

Ki hinné, hogy a barna szemek rövid életkort árulnak el? Pedig ez nincs másképp; legalább a „The Exchange“ című angol szaklap legújabb számában így olvassuk. A cikk különben, mely e sokakra nézve nem éppen kellemes állítást tartalmazza, így hangzik: „Egy bostoni orvos, ki a régi iskola híve, egy levelet tett közzé a „The Index“ című lapban, melyben megerősíti Dr. Lambert-nek ama gyakran ismételt állítását, hogy a barna szemek rövid életkort árulnak el.

Mi gyakran hallottuk ugyan Dr. Lambert-nek erre vonatkozó érvelését; nem szólunk tehát ezúttal a kérdéshez, hanem elégségesnek tartjuk közölni a kérdéses levelet, előrebocsátva, hogy nagy a különbség barna és fekete szemek között. A barna-vörhenyes szín tulajdonképen a rövid életkor jele.

Minél finomabb és gyöngébb szövésű a szem, annál inkább színezi azt a vér. Innen következik aztán, hogy a szemek színéről következtetni lehet gyöngé vagy erős testalkatra.

A finom s gyöngé szövésű szemek valószínűleg igen gyakoriak; legalább az életkor általános nagysága után alig hihetünk mást. „Jelen voltam“, írja az öreg bostoni orvos, New-Yorkban Dr. Lambert-nek az életkor méréséről szóló ép oly érdekes, mint tanuságos felolvasásán, melyen kívántam volna, hogy összes pályatársaim részt vegyének. Dr. Lambert ez alkalommal oly meglepő dologról beszélt, melyet — megvallom — alig akartam elhinni. Azt állítja ugyanis, hogy harmincz év alatt nem talált sem az Egyesült államokban, sem Canadában egyetlenegy barnaszemű fehér embert, ki 70 éves kort elért volna. Részemről eleinte azt hittem, hogy Dr. Lambert ezzel csak azt akarja bebizonyítani, hogy a barna szemek idővel szürkék lesznek; de csakhamar meggyőződtem, saját tapasztalásomból, hogy másról van szó. Különben is nem volt okom e fölvetésre, mert hiszen Dr. Lambert hozzáfűzte az állításához, hogy a kaukázusi fajhoz tartozó, barnaszemű emberek mind elhalnak, mielőtt a hetvenedik életévet elérnék, és ha léteznének is ilyenek ő legalább nem tudott egyetlen egyet sem fölfedezni és egyáltalán oly ritkák, hogy a gyakorlatban másnak is alig akad ilyen a szemébe. A legtöbb barnavörhenyes szemű nem él 40, legfeljebb 55 évnél tovább.

Ez elméletnek egyelőre az a jó oldala van, gondolom, hogy könnyen meggyőződhetem alaposágáról. Mindjárt másnap elmentem nagy embertömegek közé, azon meggyőződésben levén, hogy megfogom dönteni Dr. Lambert elméletét és az abból vont következtetést. De nem tudtam egy barna szemet sem fölfedezni még a hatvanas évekhez közelálló egyének között sem. Meg kell vallanom, hogy sohasem voltam ennyire levertve; mert nemcsak teljesen megczafolva láttam nézetemet, hanem egészen megsejyenyítve éreztem magam, hogy egy épp oly fontos, mint könnyen észlelhető jelenséget orvos létemre hatvan évi kitűnő praxisom dacára észre nem vettem. Némi vizsgálatot szolgált kartársaim abbeli nyilatkozata, hogy ők mesebeszédnek tartják Dr. Lambert állítását.

Erre azt válaszoltam nekik, hogy nagyon leköteleznék, ha mindenekelőtt ők is figyelemmel kísérnék az emberek szeméit és mutatnának nekem legalább egy oly barnaszemű embert, ki magas kort ért el. Van ugyan sok barnaszemű ember, kik elérik a férfierő teljes korát, de számuk negyven éven túl szemlétem apad. E jelenség nagy horderővel bír az életbiztosításokra, és csodálom, hogy Dr. Lambert, ki egy ily társulat élén áll, nem hívja föl erre az igazgatóság figyelmét.

Ez időtől fogva kétszáz embert vizsgáltam meg, kik biztosították életüket. Csak 13-an haltak meg közülök. Orvosi bizonyítványaim másolatát már évekket ezelőtt rendszeren elteszem magamnak és annak szelére lerajzolom nagy vonásokban a biztosítandó arcját; megszoktam ezt ifjabb koromban az ujonczosoknál. Emellett följegyeztem, hogy milyen színű az illetőnek a szája és szeme s egyéb részleteket, melyeket rendszer orvosi bizonyítványaikban nem szoktak előfordulni.

E kiegészítő jegyzetek segítségével mindenkor megtudtam állapítani a megvizsgált és biztosított egyének azonosságát. Könnyű volt tehát most saját jegyzeteimből is meggyőződést szerezniem Dr. Lambert állításának igazságáról. Midőn végig néztem a bizonyítványokat, illetőleg személyleírásokat, csakhamar meggyőződtem afelől, hogy az általam megvizsgált személyek $\frac{3}{5}$ -öd részének barna szemű voltak. Nem csekély aggodalommal néztem azoknak személyleírásait, kikről tudtam, hogy már meghaltak és konstaltam, hogy 13 megvizsgált és meghalt egyén közül 11-en barnaszeműek voltak! „B. N.“

velésünk, a köznép vallásérkösi oktatása, manapság csak törvényszerinti, csak írott malaszt, de az életben korántsem általános. Pedig, ki tagadhatja, hogy bizonyára ez volna hivatva legjobb szolgálatokat tenni a szenvedélyes fellobbanások s büns hajlamok fékezésére, az emberi természet szelidítésére, nemünk nemesítésére. A mellett tehát, hogy nélkülözük a büntető törvényt, a megfélemlítő igazságszolgáltatást, a rendőri felügyeletet, nélkülözük még a népnevelés s vallás-erkölcsi oktatás általános befolyását is nemcsak, hanem — mi legsajnosabb — naponként tanui vagyunk felvilágosodott korunk egy sajátságos, főleg a sajtóban fel-felviláno tüneményének, mely ferde világításban tüntetvén fel az előjáróságok ősi tekintélyét, a népszabadság czéje alatt a gúny és rágalom élével bűnítja meg a kezeket, melyek eddigelé a tömeget vezérelni s féken tartani tudták.

S aztán tettünk-e valamit a nép rengeteg nyomorának enyhítésére, szorgalmának becsületes keresetmód nyújtása által erkölcsösítésére, azon köznapi botránykövek eltávolítására, melyek szemlélete olyannyira divatba hozta nálunk ama sokatjelentő közmondást: Die kleinen Diebe fängt man, die grossen lässt man laufen?

Ily befolyások alatt él s növekedik népünk!

A társadalmi kórállapotok s ezek között jogbiztonságunk veszélyeztetése is igen elterjedt okoknak eredményei, mely okok az egész társaságra gyakorolt hatásuk folytán mindig bizonyos következményeket hoznak létre, tekintet nélkül egyesek ellenmondására.

Az ember olyan, aminővé őt a befolyások formálják, melyek hatása alatt él. E befolyások hatása alatt nem ritkán tántorodik megállapodott elveiben még a férfierély is: sőt tudnánk adatokat idézni, melyek bizonyítják, hogy egynemely bálványozott egyéniség olykor az erkölcsi érték bálványos magasságáról bukott alá. Mennyivel inkább áll ez a műveletlen köznépről. Nem észszerűen kérdezzük-e jelen társadalmi viszonyaink között az irással: „Ki az, és magasztaljuk őt, mert csodálatra méltó tón”, ki a társadalmi élet megrázkódtató kísértetei közepett sem tántorított el a sűrűn környező csabok által? Ma átlag maudnem az látszik már állani az emberi erényről, mit a római jeles lantos mondata állít, hogy t. i. az a legjobb, kit legkevésbé hiba terhel. Optimus ille, qui minimis urgetur.

Es ily körülmények között — mondják — a statárium kihirdetése s életbeléptetése a mentő eszköz, elhanyagolt jogbiztonsági állapotaink orvoslására. — Bűntessük halállal a bűnöst! —

Mi más nézetben vagyunk.

Mi nem pártolhatjuk a statáriumot, mivel annak alkalmazása főleg fen elősorolt társadalmi körülményeink mellett igazságtalan; nem pártolhatjuk mert ha már korunk legkötönyebb jogi tekintélyei s korunk humanistikus emelkedettsége a halálbüntetést egyáltalán elvetik, úgy a rögtönítéleti halálbüntetés valószínű igazságszolgáltatási monstrum.

A statáriális bünyenyítés mellett volna, ha az egyedül volna célravezető: ha a statárium igazságos és erkölcsös eszközül szolgálna közbiztonságunk helyreállítására; ha a bűnösök a statárium által javítottának, vagy legalább a gonosztétől visszariasztatnának.

Már pedig ezen érvek közül egyetlen egy sem áll.

A történetből bebizonyítható, hogy a halálbüntetés mellözése sehol sem vont maga után bünszaporítást; a népek erkölcsé sehol és soha nem lön romlottabbá szelid törvények által, sőt ellenkezőleg, a mint nemesedtek a büntetések, velök együtt nemesedtek az emberek is, mert — mint találon megjegyzi Szemere — igaz az, hogy humanisáljuk a büntetéseket és humanisáltatni fog a nép. S ám vegyük elő megyei statisztikai feljegyzéseinket, feltaláljuk-e azokban, hogy midőn statárium által fenyték a bűnösöket, apadt valamennyire a büntettek száma? Célzserű volt-e tehát a statárium?

Mint hogy továbbá az emberi cselekvések, miként előadtuk, sok külső befolyástól feltételezve s helyesen ezek

szempontjából jönnek imputáció alá; mint-hogy az ember tiszta és tökéletes ismerettel nem bír sem a cselekvő szándékról, sem a megsértett erkölcsi törvényről, s a halálbüntetés — noha személyes — mégis meggyalozza az ő hatóságát s átszarmazik a család összes tagjaira; mint-hogy a kivégzés számtalan példa tanúsága szerint erkölcselen befolyással is van a szemlélő közönségre; a statáriumot jogerkölcsiségi tekintetből sem lehet pártfogolnunk.

Vége nem felel meg a halálbüntetés a büntetés céljának sem; mert nem javítja, hanem visszavonhatatlan megsemmisíti a bűnöst, — s mert nem visszavetentő a gonosztévőre nézve. Hazánkban épen azon korban nyertek a betyárok s utonálló rablógylkosok népének s költői époszok által hősi nymbust, midőn a halálbüntetés legdivatozóbb volt. S különben is a halálbüntetéstől kivált a gazdag s boldog fél, ki kélli nyer-e a jövendőben; a nyomorult gyakran kívánja azt.

Mi tehát magunk álláspontjáról ellenmondunk a statáriális bünyenyítésnek s határozottan kétségbe vonjuk, hogy a megyei közbiztonság a statárium kihirdetése s alkalmazása által javulni fog.

Jogbiztonsági állapotaink javítását mi a fentebb elősorolt feltételek érvényesítésétől reméljük: de a jelen sürgős s mondhatni rendkívüli körülmények közt egyelőre a következőket bátorodnánk a megyei kormány s a megyeközönsége szíves figyelmébe ajánlani:

a) A legszigorubb felelősség terhe alatt hagyassék meg a szolgabírának és esendbiztosoknak, hogy a teli időszak alatt kettőztetett szorgalommal tartásák örjaraikat.

b) A községekben utczánként erős éjjeli patrollok állítsanak fel, s mindenütt alkalmaztassék uti- és mezői rendőrség.

c) A már büntetett vagy gyanus egyének lakásai éjjelenként rendőrileg szemmel tartassanak.

d) A biztos kereset nélküli egyének, csavargók s a sátoros cigányok a tél tartamára lehetőleg bizonyos községekbe szorítottassanak s folytonos felügyelet alatt álljanak.

e) A pénz- és mállhaszállító postakocsikon katonai fedezet alkalmaztassék.

f) A megye tegyen kimerítő felterjesztést a magas kormányhoz veszélyeztetett jogbiztonsági állapotainkról, s a maga részéről is keresse meg azt az államrendőrségnek törvényhozással mielőbb létesítése iránt.

Dr. Sz. y.

Bécs, november 26-án.

A politikai mozgalom egyretart. A kimenetelt meghatározni jelenleg lehetetlen. Anyi bizonyos, hogy a bank-igazgatóság eljárása legfelsőbb helyen rosszalólag fogadtatott. E vakláma mindenesetre ugyesen van sceni-rozva, a bank azt akarja e lármával elérni, hogy magyar körökben ne vegyék oly hamar észre, hogy mily keveset kaptak. (Tiszat, három Lukam sem viszi jégre. Szerk.)

A háborús hírek még mindig napirenden vannak, sőt azt is állítják, hogy Erdélyben egy hadsereg fog összevonatni, melyhez már az előintézkedések is megtették az illető helyeken. A kormány a bankkal szemben határozott állást foglalt.

Belgrád, november 27-én.

A ministerváltozás megtörtént, Ristic el van bocsátva, de miután Marinovics ki helyette az elnökséget kapja, még nem érkezett meg, s ez okból a fejedelem által felkérteit, hogy tárczáját a fenjeltzett megérkezéig vigye.

A háború folytatására itt erősen készülnek most is, ambar oroszország hídsége igen lelohasztotta a reményeket. Nehány nap óta a pénz és önkényesek elmaradtak, most oroszország csak jó tanácsokat osztogat, a tanácsot Szerbia, a pénzt a katonát pedig kedveltje Montenegro számára tartja fenn.

A fejedelem igaz féltékenyen tekint Nikiczára, sőt bizonyos körökben nem csinálnak belőle valami nagy titkot, hogy ez volna szerbia új fejedelem. S mi történe Milánál? őt mint tábornokot az orosz hadseregbe osztanának be, természetesen oly fizetéssel, hogy abból mint bukott fejedelem szépen élhessen.

Az ujonczozás nehezen megy a hadkötelesek a hegyek közé menekülnek, hogy a sorozást elkerülhessék. Ha úgy van, akkor igaz volt Csernajeftnek, hogy a szerb katonasággal nem lehetett csatát nyerni.

Karzóff Pétervárra utazott.

A bankügy a Lajtántúl.

A „B. Corr.”-nek távirják Bécsből, hogy a bankigazgatóságnak ad hoc kiküldött bizottsága minden varakozás ellenére azt az ajánlatot tette a bankigazgatóságnak, hogy ez az új bank alapítása tárgyában hozzáintézett átíratra azt válaszolja a kormányának, hogy az osztrák nemzeti bank hajlandó ugyan az új bank alapítását elvállalni, azonban a közölt bankalapszabálytervezet nem alkalmas arra, hogy a további tárgyalásokra alapul szolgáljon. A bankigazgatóság ez indítványt magáéva tette s hosszabb vita nélkül határozatla emelte.

E javaslathoz terjedelmes indokolás is van mellékelve, melynek lényege az „Ell.” közlése szerint következő: Az osztrák-magyar banktársulatstatutumainak és szabályzatának lényeges határozmányaiiban mindenkéltől az állami dualizmusnak a monarchia bankjegyre való átvitele a végső következményig ki van fejezve. E dualizmus két bankintézet fölállítására bővítették ki, a melyek tényleg önálló jegybankok, a melyek egyenjogulag állnak ugyan egymás mellett, de nincsenek valamely igazgató közegnek alárendelve; mert a banktársulat központi közegül jelölt „választmány”-nak elegendő igazgatói jogai sincsenek arra, hogy csak a tőke biztonságát is megővja. Még kevésbé vállalhatná el a kezességet és felelősséget a bankjegy tárgyilagossággal; ehhez nemcsak a teljes igazgatói joga nincs meg, a melylyel minden jegybank valamelyik közegének birnia kell, hanem nincs meg a két bankintézet fölötti nélkülözhetetlen ellenőrzési joga sem; mert ellenőrzési joga csak formaszere lenne s nem képezne lényegét az ügyvitelnek. — A banktársulat központi közegének összealkotására átvitt elv, hogy a birodalom két fele a paritás alapján képviseltessék, sem nem felel meg a birodalom ezen két része tényleges közgazdasági viszonyainak, sem nem egyeztethető meg a bank vezetésével. A mérvadó osztályrészt, mely mindkét kormányának a banktársulat igazgatásában engedtetik, a legnagyobb mértékben veszélyezteteti a banktársulat vezetésének mindenkéltől a közérdekben fekvő önállóságát és függetlenségét. — A bankjegy-mennyiségnek a 70:30 viszony szerint Bécsben és Pesten való fölötása ellenkezik minden jegybank fontos feladatával s megkárosítja a reichsrathban képviselt királyságok és országok jogosult közgazdasági érdekeit; mert ez egy „leicht umhüllte ungarische Notenbank”-ot teremtene, mondja az indokolás.

Egyéb lényeges határozmányok részint az ügyvitel ténnek hosszadalmassá és költségesse név biztosítanak elegendő az abban résztvevő közegek megbízhatóságát.

Egyszóval, a banknak a két kormány által elfogadott banktervezet nem kell. A bécsi lapok is mind — még a felhivatalosak is, ami furesa gyanuba hozza az osztrák kormányt — a leghatározottabban ellene nyilatkoznak. A reichsrath alkotmányparti klubjai pedig most éneik fölötté zart ajtók mellett a temetői éneket.

A lengyel tanulók nyilatkozata.

Szembem a magyar ifjuság által a bécsihez intézett törökbarát fölhiással a zagrabi és bécsi szlavajku egyetem tanulóik, egy tervezett törökellenes tüntetésben való részvételre hívták fel a bécsi egyetemen tanuló lengyel társaikat. A lengyel tanulók azonban következő válaszzal tagadták meg tüntetésben való részvételüket:

„A bécsi főiskolák lengyel tanulói üdvözléket küldik horvát testvéreik és úgysorsaitnak! Leveletük tartalmát, mely a magyar ifjuság tüntetéseivel szemben a többi szlavokkal karöltve ellentüntetésre szólít fel bennünket, jól megfontoltuk, s következtökben válaszolunk arra: Sajnálattunkat fejezzük ki az iránt, hogy a magyar ifjuság a humanitás elveit egyoldalulag fogta fel: azon véleményben vagyunk, hogy nem helyesen cselekedett midőn közvetve bár — egy népet, nemes törekvésében megkárosított, oly népet, mely az idők kedvezőtlen volta dacára fellépett, hogy a szabadság, jog és biza védelmére, egyenlőten harcra szálljon. Kívánjuk, hogy isten áldása legyen fegyvereiken, s szlav testvéreinket győzelemre vezesse! Dacára azonban a szerb nép iránt taplált vonzalmunknak, jónak és czélszerűnek látjuk ajánlatokat visszautasítani. Szerbia oly szövetségessé bir, mely népünket erős hatalommal igázza le, mely hitünket és nyelvünket elpusztítani akarja, mely a szabadság és a civilizatio elveit megtagadja, mely népünk dicsteljes múltjának hagyományait és értémeit szétrombolja. Ezen szövetséges támogatása — véleményünk szerint — „danausi ajándék”, beszéde két-színűség. A történelem ezen eljárást egykor majd oly irányba vezérlendi, mint a Katalinák és Ingolströmök politikai bűneit. Kötelességünknek tartjuk tehát nem járulni ahhoz, hogy a szlav ifjuság rokonszeny-nyilatkozatai által szaporítsa azok számát, kik a szabadság hatalmas ellenségét követik s azért figyelmeztetőleg kiáltjuk: „Csak saját erőtlökben bizzatok!” Ezt azonban nyugodt, föloldozó s hazafias munka által kell gyarapítani. Ezek eredménye a szlav népeknek igazságot s jogot ad; amaz erős hatalom pedig csak rabszolgaságot!

Torontálmegye közigazgatási bizottságának ügyviteli és tanácskozási szabályai.

I. Általános határozatok.

1) A közigazgatási bizottság a főispán mint elnök, illetőleg az alispán mint helyettes elnök vezetése alatt áll.

2) Az elnök felügyel a rend és pontoságra az ügyvitel minden ágában, ügyvitelt fordít a törvények és szabályrendeletek megtartására s visszacsúlések elhárítására, különösen pedig arra ügyel, hogy hivatalos kötelességét minden tag pontosan és lelkiismeretesen teljesítse.

A közigazgatási bizottság segédhivatalai feletti felügyeletet az elnök gyakorolja.

3) A közigazgatási bizottsághoz érkező minden hivatalos levél az elnök — akadályoztatása esetén a helyettes elnök által vetetik át és bontatik fel.

4) Az elnök hitelesíti a határozatokat, aláírja az ülési jegyzőkönyveket, levelezéseket és kiadományozott határozatokat vagy rendeleteket.

5) A bizottságnak rendes valamint rendkívüli ülései az elnök által hivatnak össze.

6) Az elnöknek egyéb teendői a törvényben és jelen ügyrendben az illető helyeken adatnak elő.

A közigazgatási bizottság saját hivatalos pecsétet használ a megye címerével s ezen körirattal: „Torontálmegye közigazgatási bizottsága.”

II. Az előadók.

7) A közigazgatási bizottságnak hivatalnok és tisztviselő tagjai a szakokhoz tartozó ügyekben mint előadók működnek.

8) A törvényhatósági közigazgatás körébe tartozó ügyekben előadó rendszerint az alispán akadályoztatása esetében a főjegyző, és illetőleg az alispán által kijelölt megyei aljegyzők mint szavazat nélküli szakelőadók.

9) A tisztí ügyész a jogi és törvénykezési, a tisztí főorvos a közegészségügyi, az árvászeki elnök pedig árvászeki ügyekben mint előadó működik.

10) A bizottság előadó tagjai az elnök előleges szóbeli vagy írásbeli értesítése és helyetteseik megfelelő utasítása nélkül a bizottság székhelyéről három napnál hosszabb időre el nem távozhatnak.

11) Azon ügyeknek, melyek egyik szakelőadó köréhez sem tartoznak, az elnök betálatása szerint rendel előadót a bizottság előadó tagjaiból, illetőleg a jegyzői karból. Ilyenek: a bizottság szervezeteleire vonatkozó ügyek, börtön vizsgálati ügyek, fegyelmi vizsgálati rendelkezése, megbízottak kiküldése, a közigazgatási bizottság tagjainak kötelezettségére és felelőségére vonatkozó ügyek. A jegyző szerkeszti és adja elő a közigazgatás összes ágának állapotáról szóló feléves jelentéseket, melyek a szakelőadók havi jelentéseiből állítatnak össze.

12) A szakelőadók irásban adják be az 1876. VI. t. cz. 15. §-ban előirt havi jelentéseiket a közigazgatási bizottsághoz intézve. Ezt teszi az elnök is a 19. §-esetében, midőn az ülés mellözésével saját felelőségére intézkedik.

13) Minden előadó az ügydarabok átvételéről és előadásáról előadói könyvet vezet, melynek rovatai: a) sorszám, b) iktatószám, c) az elintézés napja ülésben, d) az elintézés napja ülésen kívül.

14) Az elnöknek jogában áll: az előadói könyveket bármikor megtekinteni, a hátralékban lévő ügydarabok előadását sürgetni, vagy az előadást gátló körülményekről felvilágosítást kívánni.

15) Sürgős ügydarabok és mindaz, a melyben a törvény gyors vagy azonnali intézkedést rendel soron kívül, a többiek pedig az iktatószámok sorozata szerint dolgoztatnak fel és adatnak elő. Az egymással összefüggésben lévő ügyek együtt adandók elő.

16) Az előadó minden egyes darabról előadói ívet készít, melynek bal hasábjára az iktatói szám és a beadvány tárgya röviden, jobb hasábjára pedig a határozati javaslat, és ha abban jelentés, átirat, felterjesztés indítványoztatik, ezek szövege irandó.

Ha a határozat, jelentés, átirat vagy felterjesztés több ívből áll, az ívek zsinórral átfűzetnek és a zsinor két vége az előadó pecsétjével lepecsételtetik.

Egyszerű rövid határozati javaslatok a beadvány kullábjára is rávezethetők, ha a beadvány megtartatik.

Az előadó szerkeszti a határozatot még az esetben is, midőn az ülésben a többség az előadó indítványától eltérőleg határozott.

17) A határozat, jelentés, átirat vagy felterjesztés világos és szabatos legyen és akként szerkesztessék, hogy azt a kiadó szöveg szerint leirathassa. Egyszermind az előadói ív alján vagy kullábján a kiadónak határozott utasítás adassék: vajjon a határozat névszerint kiknek, hova, mily mellékletekkel és mily közeg utján; a jelentést, átiratot vagy felterjesztést mily hatóságnak, mily cím alatt, hova és mily mellékletekkel kiadományozza. Sürgős darabok e szóval: „sürgős”, határidőhöz kötött darabok pedig, ideértve azon határozatokat is, melyeknek jogerőre emelkedése bizonyos határidő után következik be, a határidő feljegyzésével (például 15 nap, 30 nap) megjelölendők.

18) A 1876. évi VI. t. cz. 23. §. értelmében ülésen kívül elintézendő ügyek rendszerint 8 nap alatt, az ülési tárgyak pedig a legközelebbi ülésben előadandók.

19) A védőtörvény 44-ik szakasza értelmében nősülési kérvények azok sorába tartozóknak nyilvánítatnak, melyek sürgősségüknel fogva azon esetre, ha az elnök véleménye szerint a kérvénynek hely adandó, ülésen kívül intézendők el és terjesztendők fel. Azon nősülési ügyek, melyekben a kérelemnek hely nem adathatik, ülésben adandók elő.

A védőtörvény 44. §. alapján beadott katonai elbocsátási kérvények azon esetre, ha azokra nézve a katonai parancsnokság és az alispán véleménye egyező, szinte elnöki uton

intézetnek elvélemény eseten forog fenn, fenntartandó.

20) Az ügyeket nyolc napon belül elintézendő, sürgős ügyek előtt is bejeleni.

Az ülési a bizottsági elősoroladók.

Az ülésekidő előadói adandó mellett a kiadó

21) A bizottság minden hónapban vallásfelekezeti vagy vegre többi köznapon kezdő napokon órákban is, az ülése kitűzött hely határnapján vagy a rendes megtartását vala tagok elnökileg azonban a bizottság napon napon megválasztott elnök elnöki uton t. cz. 17. és 18. §-ban.

22) Az ülésekidő elintézendő, sürgős ügyek előtt is bejeleni.

23) Minden adatik elő. Az ügyek joguk van bír felolvasását meg részleteire nőt intézni.

24) Az eladás és vélem felolvasása határozat, átirat, többség vagy el

25) Mind a sággal hozatik a lása esetében az melyhez az en csatandó kérdés felteendő, de mi egyszerű „igen” a szavazás.

26) Az el midőn saját hat végzése elleni kozas tárgyal.

A bizottság 1876. évi VI. t.

27) A töb kihagyások vagy vaslatban az elő

28) A tan kapcsolatos indít intézetnek el.

29) Önálló előtt az elnökhöz

Oly önálló i lyamában felmerü határozatú lesz, a illető szakelőadó az nap beiktartand bejegyzendő.

30) Az ön az ülés elején az ülése kitűzött gyalatnak.

31) A tagok szólnak, kiket az

32) A tárg szerint csak egyz vagy indítványozt mondása előtt meg

(Fol)

A temes-beg

zás

Jelenti végre, hért és báró Senny 26-ára Budapestre szabályzása érdek tanácskozmány hivatal által és a t

— Ezen értekezle many választatott, dolgozására lett az azon pénzüsszeget, által megrozgált még hátralévő m

széges, egy olesó kö tőleg, hogy azon években a Tiszszatrak nemzeti bank megköttelteti, és a 6 millió forint lett iparkodjék. Utasítta területek megadózt foglalt kedvezmény követendő eljárás részletes utasítást vizszabályozási tar adó-, valamint port

Az ideiglenes völgyi társulat rész gróf Csekonics End

intézetnek el és terjesztetnek fel, ha eltérő véleménye esete vagy elutasító előadói javaslat forog fenn, a bizottság ülési határozatának fenntartandó.

20) Az előadók az ülés elébe viendő ügyeket nyolcz nappal az ülés előtt az elnöknek jegyzék mellett a fontosabb tárgyak megjelölésével bejelentik. Az időközben érkezett sürgős ügyeket azonban közvetlenül az ülés előtt is bejelenthetik és előadhatják.

Az ülési tárgyak fontosabbjai mindenkor, a bizottsági tagokhoz intézett meghívóban elősorolandók.

Az ülésen kívül előadott ügyekről készített előadói iratokat az elnök a szóval: „kiadandó” ellátja és az iratokkal együtt jegyzék mellett a kiadandó küldi.

III. Bizottsági ülés.

21) A bizottság rendes ülési rendszerint minden hónap első hétfőjén, s ha az bármely vallásfelekezet husvét, pünkösd, karácsony vagy végre új év napjára esnek, a legközelebbi köznapon délelőtt tartatnak, s a következő napokon a szükséghez képest délutáni órákban is, mindaddig folytatotnak, míg az ülésre kitűzött ügyek elintézetnek; ha a rendes ülés hatánapjára nézve más határozat hozatnék, vagy a rendes ülésnek a kitűzött hatánapon megtartását valamely körülmény gátolná, erről a tagok előzőleg értesítetnek. Rendkívüli ülések azonban a bizottság vagy az elnök által kitűzött napon máskor is tartatnak, a tagoknak elnöki utóni meghívásával. (1876. VI-ik t. cz. 17. és 18. §§.)

22) Az ülést az elnök nyitja meg és zárja be. Ő jelöli ki az előadót, örökdiót az ülés mellósága felett, a csendet és rendet fenntartja, ő vezeti a tanácskozást és mondja ki a hozott határozatot, a hallgatóság irányában a megyei tanácskozási ügyrend 14-ik pontja szerint jár el.

23) Minden ügy szóbeli előterjesztés által adatik elő. Az elnöknek és bizottság tagjainak joguk van bármely irat megtekintését vagy felolvasását megkivánni s az ügy állására és részleteire nézve az előadóhoz kérdéseket intézni.

24) Az előadó az ügynek szóbeli előadása és véleményének előrebocsátása után felolvassa határozati javaslatát, esetleg a jelentés, átirat, fölterjesztés szövegét, melyet a többség vagy elfogad vagy megváltoztat.

25) Minden határozat általános szótöbbséggel hozatik a szavazatok egyenlő megoszlása esetében azon vélemény válik határozattá, melyhez az elnök járult. A szavazás alá bocsátandó kérdés szükség esetén részletezve is felteendő, de mindenkor úgy teendő fel, hogy egyszerű „igen” vagy „nem”-mel történhesse a szavazás.

26) Az előadó nem szavazhat akkor, midőn saját hatáskörében elsőfoklag hozott végzése elleni felelősségek képezik a tanácskozási tárgyat.

A bizottság többi tagjának szavazatát az 1876. évi VI. t. cz. 20. §-sa korlátozza.

27) A többség által kívánt hozadások, kihagyások vagy módosítások a határozati javaslatban az előadó által azonnal jelölhetnek.

28) A tanácskozás alatt lévő tárggyal kapcsolatos indítványok a tárggyal együtt intézetnek el.

29) Önálló indítványok rendszerint az ülés előtt az elnökhöz írásban benyújtandók.

Oly önálló indítványról, mely az ülés folyamán felmerül s mint sürgős tárgyalatvan, határozattá lesz, a határozat előadói íven az illető szakelőadó teszi fel. Az előadói ív még az nap beiktatandó és az előadói könyvbe is bejegyzendő.

30) Az önálló indítványok az elnök által az ülés elején bejelentetnek, de rendszerint az ülésre kitűzött ügyek elintézése után tárgyalatnak.

31) A tagok a feljegyzés sora szerint szólnak, kiket az ülés jegyzője jegyez fel.

32) A tárgy érdemében a tagok rendszerint csak egyszer szólhatnak, az előadónak, vagy indítványozónak van joga a végzés kimondása előtt még egyszer szót emelni.

(Folytatása következik.)

A temes-begavölgyi vízszabályozási társulat

(Vége.)

Jelenti végre, hogy gróf Lónyay Menyhért és báró Sennyey Pál által szeptember hó 26-ára Budapestre a Tisza és mellék folyói szabályozása érdekében egy nagy horderejű tanácskozmány hivatott egybe, melyen a társulat általa és a titkár által volt képviselve; — Ezen értekezleten egy ideiglenes bizottság választott, mely az alapszabályok kidolgozására lett utasítva és megbízott, hogy azon pénzüsszeget, mely a legutóbbi árvek által megrongált védművek kijavítására és a még hátralévő munkálatok elkészítésére szükséges, egy olcsó kölcsön által beszeresse, illetőleg, hogy azon kölcsönből, mely az ötvenes években a Tisza-völgy szabályozására az osztrák nemzeti bankkal 15 millió forint erejéig megkötötték, és amelyből eddig csak mintegy 6 millió forint lett felhasználva, folyóvá tenni iparkodjék. Utasított tovább, hogy az árterületek megadóztatását illető és a törvényben foglalt kedvezmények kihasználása illetőleg a követendő eljárás egyöntetűsége miatt egy részletes utasítást dolgozzék ki, és hogy a vízszabályozási társulatok bélyeg-illeték- és adó-, valamint porto mentességét kieszakozólje.

Az ideiglenes bizottságba a temes-begavölgyi társulat részéről báró Liptay Béla és gróf Csekonics Endre lettek beválasztva.

Ezek után a főmérnök részéről a következő sürgösebb természetű munkák kivételé hozatott javaslatba.

Az I. szakaszban: 1. a Temesvár város fellet a Béga-csatorna rozsz karban lévő jobb parti töltéseinek helyreállítása, továbbá Temesvártól lefelé az átszivárgások elzárása a csuszamlások helyreállítása és Nagy-Török-Szt.-György közt a mindkét parti alacsony töltések felemelése; összesen 24000 frt. kiadással.

Ezen kiegészítési munkálatok szükségét a választmány elismervén, azoknak kivételé engedélyeztetett és mintán a Béga-csatornai védmunkálatok költségeihez az államkincstár 1/3 részben hozzájárul, a m. k. közlekedési miniszterium megkérdetni rendeltetett, hogy az eddig teljesített munkálatokból reá eső költségeket megtéríteni és a jövőre nézve a teljesítendő munkálatok előhaladásához képest az öt illető hánnyadot mindenkor kiutalványozni méltóztassék.

A Jér és Beregszó egyesülésénél a vasút felett egy átmetszés kiadása és a vezértöltéseknek a kis-becskeréki magaslatik leendő kiépítése 8000 frt. kiadással.

A mennyiben a tervezett munka ellen az államvasút-társulat kifogást nem tesz, annak teljesítését a választmány engedélyezni, ellen esetben a közlekedési miniszterium jóváhagyása kikérdetni rendeltetett.

3. Az Ó-Béga balpartján kiépült töltéseknek a veszélyeztetett szt.-györgyi határban egész az idvarnoki utig leendő folytatása, 30600 ft. kiadással.

Ezen munkálat a központi választmány részéről szintén engedélyeztetvén, a vállalati árlejtés f. hó 12-kére kiirattott és kivétel végett Rosenberg és tarsa valóközöknak átadott.

A III. szakaszban: Az új-pécsi határban megkezdett XVIII. és XVIII. sz. átmetszés befejezése, 4002 frt 39 kr. kiadással.

Ezen munkára a választmány határozatából az árlejtés f. hó 12-én megtartatván, a beérkezett ajánlatok közt Nicora Carlo vállalkozóé talaltott legelőnyesebbnek, a kinek a munka kivétel végett át is adatott.

A IV. szakaszban: az új Moravitzsa csatornán épült III. és négy számú hidak feljárói alatt a belvizek akadálytalan lefolyása céljából szükséges átvezeték kiépítése Leitner M. vállalkozóra bízott.

A Temesnél 225 kilométernyi vonalra előirányzott védművek beszerzése engedélyeztetett. — A Berzava és Terezia mentén a szükséges rőzsék és karók a mederben és az árterben lévő füzesekben rendelteték előállítatni.

Elrendeltetett tovább, hogy a Sarits patak, melynek vize a temesi töltéseket hátulról megtámadja, vezértöltésekkel láttassék el.

Bemutatja a főmérnök a buzási országúton a brodi csárdánál létesített 3. sz. átmetszésre építendő hid tervezetét. Ezen tervezet akként tétetett, hogy csak egy hid tartsa fen a közlekedést, mely esetben az átmetszés teljesítése és az országút felemelése 81162 frt. kiadást igényelne. Ezen roppant költségek megkímélése végett egy alternatívát ajánl és pedig az átmetszés áthidalását akként a mint az ma áll és az országúton egy 42 méter hosszú átvezeték építését, mely két objectum a régi meder hidnyílásával a Temes összes vizét levezetni képes leend és hasonlíthatatlan kevésbe kerül.

Az ez ügyben kiküldött bizottság felkérte a tárgyalások alkalmával kijelenteni, hogy a társulat csak a sokkal olcsóbb alternatív tervezet kivételé fogadhatja el és ezt is csak az esetben, ha a költségek az államkincstár, a megye és a társulat által fognak viseltetni.

Rudna községében — közvetlen a hid alatt — a jobboldali töltések partszakadások következtében a bedőlés veszélyének lévén kitéve, azoknak megerősítésére sarkantyuk lesznek beépítendők.

Az árterfejlésztő mérnökség részéről Ulma, Nikolinca, Károlyfalva, Alibunár, Szöllös, Ilanica és Sándorf községek árterfejlésztő befeljeztetvén, ezen árterületek bizottságilag osztályoztatnak és az árterfejlésztési munkálat reclamációra kitétetni rendeltetett.

A főmérnök által beterjesztett munkakimutatás, mely szerint f. é. augusztus, szeptember és október hónap 31.764, köből földmunka teljesített 45638 frt. 16 kr. kiadással, tudomásul vétetett.

Hasonlag tudomásul vétetett, Ohabaforgács, Fikátar, Dragojest, Rakovicza és Hittiyás községek azon kijelentése, hogy az elfoglalt területek kisajátítását nem követelik; Győr községére nézve a holdanként 100 frtal megállított kisajátítási egységár a választmány részéről elfogadotatott.

Az igazgatóság jelenti, hogy a Berzava csatornán az előbbi vállalkozó által teljesített munkálatok felvétele és a végszámadás összeállítása alkalmával a már kifizetett és a még hátralévő földmozgalom közt a társulat kárára tetemes különbözet mutatkozik, mely valószínűleg az időközbeni csuszamlások és eliszaposodásokból ered és egyuttal ezen különbözet okainak kikapcsolása céljából a helyszínre egy bizottság kiküldését hozza javaslatba.

A választmány az igazgatóság előterjesztése folytán a kérdésben forgó ügy tuzetes megvizsgálását báró Liptay Antal elnöklete alatt báró Nikolis Feodor, Gyertyanffy Laszlo, ifj. Dániel Pál és Molnár Janos társulati tagokból, továbbá Péch Jozsef kir. mérnök, Mencer Rezső főmérnök, Zombory Jenő szakaszmérnök-ből álló küldöttségre bízta és a küldöttség elnökét felkérte, hogy a helyszíni vizsgálat eredményéről előbbi véleményes jelentést tegyen.

A választmány által elkészített jövő évi költségelölirányzat indokolásával együtt kinyomatni és a közgyűlési meghívókhoz csatoltni rendeltetett.

Felolvasatott az igazgatóság előterjesztése, melyben a múlt évi december 19-ki közgyűlés által elfogadott árterfejlésztési utasításban megállapított és a műszakilag fejlesztett árterületek osztályozására vonatkozó eljárás gyakorlati alkalmazását egyelőre célravezetőnek nem tartja, ugyanis:

A midőn a központi választmány elhatározta, hogy a műszakilag fejlesztett árterület megadóztatása tekintetében a költségkivetés alapjául a kataszteri tiszta jövedelem szolgáljon, — akkor azon feltevésből indult ki, hogy a kataszteri munkálatok a jelen év folyama alatt teljesen befejeztetnek; — a nyert értesítés szerint azonban a felmért területek új felbecsülése csak 3—4 év múlva lesz kész, és ennel fogva, ha a jelenlegi tiszta jövedelem vétetnek a kivetés kulcsaúl, ez alapon a terhek igazságos felosztása el nem érteknék, — de különben is a kivetés alapjául a kataszteri tiszta jövedelem csak akkor szolgálhat, ha az árterfejlésztési munkálat is teljesen elkészül, mert míg az árter mennyisége véglegesen megállapítva nincs, annak összes tiszta jövedelmét kiszámítani és a kivetés kulcsát elkészíteni nem lehet.

Miután továbbá a társulat érdeke azt követeli, hogy a műszaki árterfejlésztés útján bevont új árterületek a szabályozási költségekkel mielőbb megterhelhetessenek, és hogy ezen megterheltes az önkényesen bevallott árterületek megadóztatásával helyes arányban álljon, ezen cél a jelen viszonyok között csak akkor érhető el, ha az árterezsaporulat a régi alapon is osztályoztatik, és az eddigi kulcs alapján lesz megterhelve.

A központi választmány az igazgatóság javaslatát indokolásánál fogva, elfogadhatónak itéli, és a követendő eljárás alkalmazhatására a közgyűlés jóváhagyása fog kikérdetni.

Végre a társulati pénztár az e célra kiküldött választmányi tagok által az ülés folyama alatt megvizsgáltatván, a számvéveségi kimutatással teljesen egyezőnek talaltotat.

T. L.

HETI SZEMLE.

A háború színhelyéről. A demarcationális bizottság tagjai néhány nap múlva feladatokat befejezhetnek. A bizottság arra határozta magát, hogy a demarcatio főpontjait helyenként megszemléli, mely ezelőből az orosz, osztrák és a montenegrói biztos Horcegovinába, az angol, német és francia biztos pedig Albániába utaztak. A porta által bulgári állapotainak megvizsgálására kinevezett küldöttség elnöke, Sadoulah bey, azt jelente a török kormányának, hogy a philippopoli és bazardzsiki kerületekben eddigelő már 957 haz épült fel újra, s hogy más 810 lakhaz építésének befejezése legközelebb megtörténik. A bizottság az inséges népet minden szükségességgel ellátta; ruházatot, takarókat és élelmi szereket osztatott szét a nép közt, a földművelőknek szántoeszközöket s pénzt adományozott. A bizottság állandó működésben a helyszínen maradt s már a legközelebbi napokban nagyobb mennyiségű öltönydarabok, élelmi szerek és egyéb szükségességek fognak kiosztatni. Ellenben a Szerbia harcshíkjáról az ország belsejébe menekült inségesek száma a „Zasztava” jelentése szerint 140.000 megy.

Politikai helyzet. Egyébebb csilágjónak kell átengednünk a dicsőséget eltalálni, hogy tulajdonképen békés avagy háborús-e a politikai helyzet. Ha az orosz bekecsködészek komolyan akarnak a békét, úgy az szilárdabban állna ma, mintha valamely rocher de bronza erősítették volna. Sándor császár az osztrák magyar képviselő tisztelgése alkalmával utjogal s ismételen ünnepeles nyilatkozatot tön, miszerint ő tántoríthatatlanul csak a békét óhajta. Hanem persze minden új posta újabb orosz hadikészületekről hoz híreket, melyekből a legszerencésébb vátes sem képes a béke előjeleit kiolvasni, s eddigelő a legcesélyebb nesz sem mutat arra, hogy Oroszország hajlandó lenne garantia-követeléseit terjedelmét és módozatait Európa netán korlátozó határozatainak alárendelni. Azonban meglehet, hogy Salisbury lordnak küldetése, melyben e napok folytán egymásután Párisban, Berlinben Bécsben és Romában megfordult, megnyugtató világosságba hozandja a situatiót; mert Anglia, még mielőtt a conferentia zoldasztalánál helyet foglal, nem hagyhatja magát az iránt kétségben, hogy létezik határ, a meddig a porta mellett és Oroszország ellen positiót foglalni hajlandó. A garantiától nem fog megmenekülhetni a porta, de mig az ottoman birodalom európai szükségességgnek fog elismertetni, nem lesz szabad tőle oly garantiaikat követelni, melyek leigáztatását még gyalázattal is tetézzék. Am törülje ki Európa Törökországot az élők sorából, ha azt programja megkivánja; de ha Törökországnak életben kell maradnia, úgy akkor nem szabad Törökország megáztatását megengednie. Európa óvatoss fog lenni az iránt, nehogy az ördögöt Belzebub által őrze ki.

Európai sajtó. A sajtó Salisbury lord küldetésének jelentőségét s a lord egyéniségének fontosságát beszélte meg a hét folytán. Átalános érvényre emelkedett a nézet, hogy a lord rendkívüli diplomatai phanomén. Azért is történt, hogy a minitiákió óvatoss Angolország épen e nem mindennapi capacitást bízta meg az európai nagyhatalmak udvarainál oly missióval, melytől már is több eredményeket látszanak remélni, semmint a leendő constantinopoli conferentiától.

Itthon. Oroszgyűlésünk befejezte a pénzügminiszteri budget feletti általános vitát. — Szell minister úr terjedelmén beszédben tartta fel az ország pénzügyi állapotát, mely szerint

javult s nem kétségbeesítő ugyan, de az elfogulatlan bíráló előtt nem is nagyon vigasztaló. A budget-vita alkalmával az ország politikai helyzete is szóba hozatott. A vita fénypontját báró Sennyey Pál remek beszéde képezte, melyben óva inté a Lajthan tuli parlamentet, a bankügyi kiegyezés igényeit, az osztrák képviselőházban keletkezett harczokat a túlságig hajtani, nehogy a Monarchia állása a jelen válságos időkben ez által oly megrázkódtatásnak tétessék ki, mely igen könnyen életfeltételeit béníthatna meg.

Törökország lankadatlan erőfeszítéssel készül a haborúra, hogy Oroszország actiójával szemben teljesen felszerelve legyen. Eddigelő 500 bataillon (egyenként 550 emberrel) gyalogság harcckészen áll. Ezek közül 20 Yemen tartományban, 20 Bagdad tartományban, 15 bataillon Syriában, 50 Anatóliában, nevezetesen Erzerum és Kars várak közelében, 12 bataillon pedig kreta szigetén van elhelyezve. A többi gyalog-hadsereg az európai Törökországban különféle harcckérekben van felosztva; és pedig 320 bataillon a szerb és 63 bataillon a montenegrói határokon van felállítva. E hadseregen kívül a kormány még újabb 120 század életbeleptetését rendtele el, melyek e pillanatban szerveztetnek. Ama fenntebb említett 500 bataillon pedig egyenként 800 emberre akarják kiegyezni. A népesség unig elegendő arra, hogy szükség esetén irregularis gyalogságot lehessen az ország belsejé védelmére felállítani. A hadsereg lovassága 24 ezredből áll; haboru esetére még újabb lovasszerekek fognak szerveztetni. Törökországnak e célra kitűnő materiája van a cserkeszekben, kurdokban és arabokban. A tüzérséget illetőleg 700 ágyúval rendelkezik a porta, melyek löszközökkel a legjobban felszerelve harcckészen állanak s az egyes csapatoknál osztaltak be. Még számos új hadiéri szerveztetést rögtön létesíthetni, miután a tophane arsenálban e célra roppant anyag van felhalmozva. Az ágyúk mind legújabb szerkeztet hátulöltők. A várak Európában és Azzsiában minden rendelkezésre álló eszközökkel védelmi állapotba helyeztetnek s nagymennyiségű löszkerekkel látatnak el. A központokban fegyver- és löszerdepotok állítatnak fel s a legújabb minták szerint hidak készíttetnek. A panczéshajóhad már régiebb idő óta hadilábon áll s elegendőleg van ellátva löszkerekkel és élelemmel. A hajóhad a Bosporusban a bejkosi hajban állomásoz s minden pillanatban bevitörölzhat a Feketeengerbe. Az ordre de bataille még nem készült el.

Oroszország. Ha valaki szemügyre veszi az orosz hadi készületeket, lehetetlen a béke fentartására remélni. Egyik vonat a másikat éri teleded tele katonasággal. Moszkából már nov. 12-dike óta nem közeledeknek magan személyszállító vonatok délfelé. — Kischeneffben Tserkaszki herczeg körházakat rendez be és barakákat épít sebesült katonaság számára. 2400 ember éjjel-nappal dolgozik itt. Már 300 pékműhely áll készen. Az oroszországi-európai kerületek mind hadilábra állítatnak. Moszkvában, Orelben, Tulában, Rigában a rezervisták és szabadságoltak beszóltatnak; ugyancz halnani Charkoff, Ekaterinoslaw, Pultawa, Kijeff, Balta, Kischeneff, Cherson és Krimböl is. A déli hadsereg 300 000 embere emeltetett, noha a hivatalos számkimutatásban csak 214.000 áll. Oroszország tehát nem mozgósít csak részlegesen, a mint azt magasabb parancsra a muszka lapok híresztelik. Oroszország egész erővel fegyverkezik! Nevezetesen, mily aggodalommal szimatolnak itt mindenféle spionok után. Majd egy angol vette fel a határvárakat, majd ismét török taborkariak oláh parasztoznak öltözve vettek szemügyre a hadsereg állását, s a fegyvereket. Elfogni persze nem fogtak el senkit sem. A hatóságok tilalmazzák az ilyen hírek terjesztését; de ha valaki csakugyan fedezne fel gyanús egyéneket, tartozik azokat legott a kormánynál feljelenteni. Hogy e rendelet következtében sok ártatlan is fog szenvedni, kétségtelen. Az egész országban készületek történnek a „narodno opolcsenje” (népfelkelés) szervezésére. Egyelőre a 45—58 éves férfiakat írják össze s osztanak szét közöttük fegyvereket. Minden jel egy küszöbön levő borzasztó haborúra mutat.

Szerbia. Csernajeft a Néváról jött contreordre következtében továbbra is a szerb hadseregénél marad. A szándék, hogy a hadvezéri állomások szerb tisztelkekkel töltenek be, nem valósulhat. Valószínűleg ez az oka, hogy Nikolics hadügyminiszter beadta lemondását. — Utódja Gruics már nem annyira érzékeny; ő nem sokat ad a következtességre és nézetekre. Azelőtt ultra-radikális volt, később conservativ lett, most pedig könnyű lélekkel lépett be a liberális miniszteriumba. A herczeg nem azonnal szánta rá magát a Ristic-miniszterium lemondását elfogadni; ez csak novemb. 23-án történt meg véglegesen. Mindazonáltal csak partiális miniszterválaszt történt. Ristic véglegesen visszalép. Több oldalról súlyos vádak emeltetnek ellene, melyekről a szkupstina legközelebbi ülésében lesz szó. Krisztics miniszterelnök, Zumics külügyminiszter, Milojkovic megmaradt. Csernajeft azért tiltották el az Oroszországba utazástól, mivel attól tartottak, hogy megjelenése tüntetésekre fog alkalomul szolgálni, s mivel az orosz hadügyminiszter nem nagyon sziveli Csernajeftet. Az orosz tiszték s a legénység nagy része Szentpétervárról vett parancs folytán továbbra is Szerbiában maradnak. Ennek daczára volt még is annyi bátorság a szerb kormányban, mint, egy 800 javíthatatlan részeges muszkat, ezek közt 50 tiszt urat kitoloncoztatni Szerbiából.

HIRHARANG.

* *Mindazon t. előfizetőink, kiknek előfizetésük december végén lejár, tisztelettel felkérjük előfizetéseiknek idején való megnyitására, hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjék; hátralékos előfizetőink pedig hátralékaik szíves kiegyenlítésére kérjük. — A kiadó hivatal.*

* **Elutazás.** Lapunk szerkesztője e hét végén a fővárosba utazik, s azért felkéri e lap t. levelezőit, hogy küldeményeiket a „Torontál szerkesztősége” czime alatt ezentúl is csak Nagy-Becserekre szíveskedjenek címezni.

* **Biz ugy van az, édes magyarom!** Furcsa időkét élünk az egész világ muszka, szerb, oláh, orosz, román, rác, tót, horvát és bolgár kérdéssel foglalkozik és nem veszik észre, hogy ezalatt már is nyakunkra nőtt az — orosz kabát. Kezdenek ugyan is divatba jönni a Mencsikoff kabátok; úton útfélen láthatni már utcainkon, s csak szép nőinket csodáljuk, hogy természeti hiúságok dacára is képesek azt a hosszú lebernyét magukon viselni. Sylphid termeiket egészen eltorzítják vele; a karcsú nővé egy idomtalan egyhangúságá válik benne s az ingerlő körvonalakat s attitűdeket elnyeli az egyformaság izléstelen köpenye. Horác a élne, élénekelhetné: „Desinit in Mencsikoff mulier formosa superbe.” A férfiakról nem szólnak; mert a férfi, ha csak egy fokkal szebb az ördögnek, már szép embernek tartják. Hanem a nők! Valjon merre volna-e hinni Mercsikoff, hogy Világos után is oly népszerűségnek fog orvendeni neve szép Magyarországon. Bizony majmokkal fájlunk már, édes magyarom?

* **Elhalasztott hangverseny.** E f. hó 25-ére hirdették, de a rossz idő miatt e f. december 2-dikára elhalasztott műkedvelői hangverseny a kitűzött napon okvetlenül meg fog tartatni.

* **Helyesen gondolkoznak.** A jótékony négyzet táncvizsgálat kivéve, csak közös vacsorák tánczszal egybekötte fognak

tartatni. Erre elmegy a közönség, de nyilvános bálokra nincs pénz.

* **Közgyűlés.** A nagy-becskeréki Tiszatársulat a múlt hét folytán rendkívüli sürgős gyűlést tartott, a megrongált Tisza-töltesek helyreállítására tárgyában. Sajnos, hogy eddigelé nem mehetek tovább annál, hogy a veszedelmet mindenki elismeri, s annak mielőbbi elhárítását, illetőleg a megrongált töltesek helyreállítását óhajtja. De mi haszna ha a pénzről, illetőleg a költségek előteremtéséről van szó, akkor vajmi kicsiny a nagy buzgalom, sőt még oly hangokat is hallhatni, hogy „jobb volna talán az egészet úgy hagyni.” Ha úgy marad az egyetértés a nevezett érdekeltek közt továbbra is mint az jelenleg fennáll, akkor csak együgyűen nem lesz más hátra, minthogy a megye intervencionáljon, és az illetők költségére csináltassa meg a tölteseket.

* **Közlekedés.** A nagy híd kijavítása valahára elkészült s ezáltal a nagy közönség meg van mentve attól, hogy a régi kerülő út sártengerében tovább is kúldjék.

IRODALOM.

Uj zenemű. Táborosky és Parsch jónévi zenemű kiadóknaál ismét egy kedvelt fűzet jelent meg: „Soldosné kedvelt dalai” czime alatt. E fűzet számos magyar dalokat tartalmaz. Ara 80 kr. Ajánljuk zenebarataink figyelmébe.

Uj könyvek. A Franklin-Társulat Budapestben ismét néhány kiadásában újabb megjelent s igen eszinosan kiállított könyvet köldött be szerkesztőségünknek, még pedig: — „Arany János balladái,” fejtegeti Greguss A. Ara fűze 2 ft. — „Olecsó könyvtár” 25—27 fűzetű. — 25. fűzet. Goethe. „Iphigenia Taurisban. Drama 5 felvonásban. Ford. Kiss János. Ara fűze 30 kr. — 26. fűzet. Beaumarchais. „Figaro házassága vagy Egy napi bolondság.” Vigjáték 5 felvonásban. Fordit. Paulay Ede. Először adatott Párisban 1784-ben april 27. Ara fűze

50 kr. — 27. fűzet. Gyulai Pál. „A vén szíznész.” Beszély. Ara fűze 20 kr. — „A találmányok könyve,” ismeretek a kézműipar és műipar mezejéről. 5—8 fűzet. Egy-egy fűzet ára 40 kr.

A „Vasárnapi Ujság” november 26-ki száma következő tartalommal jelent meg: Visszatételek a IX. nemzetközi statisztikai kongresszusra (Seménoff Peter és Keleti Károly arczképeivel). — Mezöhegyes (nagy képesportozattal: s menések bemutatása a statisztikai kongresszus taja előtt, stb.). — Az osztr. államvaspályatársaság resitzai telepe (nagy képesportozattal). — „Archimedes pontja.” Elbeszélés Tors Kálmántól. — A magyar tengerpartról (két képpel). — A kongresszusi vendégek Magyarországról. — Az ifjusági egyesület Pozsonyban. (Pulszky Ferencz naplójából). — A helyzetéről. (Karczolat). — Irodalom és művészet st. rendes rovatok. Ugyancsak a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetemutca 4-ik sz.) megrendelhető a „Képes Néplap” legolcsóbb héttal a magyar nép számára, mulattató és tanulságos tartalommal, s a hazai és külföldi politikát tárgyaló rendes rovatval. Előfizetési ára felévre csak 1 ft.

Közigazgatási bizottság.

Torontálmege közigazgatási bizottsága f. é. december hó 4-én d. e. tartandó rendes ülését, melyben egyebek között következő fontosabb ügyek fognak előadatik:

- Tanfűlyelő:
- Hoffmann Mátyas volt mellencezi községi tanító Mellencezi községnél levő hátralékos fizetésének kiszolgáltatása.
  - Mellencezi községben egy magyar-németanyelvű községi iskola felállítására.
  - Az éskai uradalomhoz tartozó Martineza pusztának ezentúl is Lázárföld adóközségnél leendő meghagyása.
  - Néhai Ehardt Miklósné özvegy tanítónőnek a nákfalvai község által leendő rendes nyugdíjaztatása.
  - Néhai Schüller Klara özvegy tanítónő a nagyjései község által leendő rendes nyugdíjaztatása.
  - Krivabara községi iskola részére hátralevő uradalmi iskoladó behajtása.

- Adófelügyelő:
- A szolgabírók mellé kinevezendő adó-végrehajtók véget.
  - Ministeri rendelet a megyei községeknek adóhivatali kerületként leendő csoportosításáról kimutatás készítése és beterjesztése végett.
  - Prez. szül. Princz Lotti kumáni lakosnő panasza a kumáni jegyző ellen az adóbeszedés és könyveszekk kiállítás körül törtélek iránt.
  - A helybeli kir. adófelügyelőnek jelentése a folyó évi november havában az adóbehajtás körül észlelt esékely eredmény tárgyában.
  - Ministeri rendelet a végrehajtással foglalkozó szolgabírói segédek díjazása tárgyában hozott határozat felterjesztése iránt.
  - A szegedi kataszteri igazgatóság ateszti N.-Becekerek város f. évi fagyárk munkalatait.
  - Issekutz Zsigmond pádel lakos 1875. évi fényüzési adóléirása tárgyában.
  - László Miklós módosi lakos f. é. általános pótdó kivétele elleni felfolyamodványa tárgyában.
  - Ozv. Csapó Jozsef ö-beszényi lakosnőnek a f. é. ált. jöv. pótdó leírása iránti felyamodványa.
  - Lukacsfalva községben a víz által okozott hazakárosodás.
  - Kuhner Illés pádel birtokos 1875. fényüzési adó-leírás tárgyában.
  - Br. Révay Simon t.-hegyesi birtokos 1875. évi fényüzési adója tárgyában.
  - Vidák István n.-kikindai lakos 1875. évi fényüzési adója tárgyában.
  - Vladiszavlyevits Péter n.-becekerek lakos 1875. évi fényüzési adó tárgyában.
  - Urban Gyula t.-becei lakos 1875. évi fényüzési adója tárgyában.
  - A kir. adófelügyelőnek jelentése az általa képviselt közigazgatási ág állapotáról november havában.

Főmémnök:

Jegyzőség:

24. Több oly nősülési és katona elbocsájtási ügyek, melyekben az eladói javaslat elutasításra szül.

Ügyészség:

25. Több rendbeli fegyelmi vizsgálatok s végvidéki házközségi felebezett ügyek.

A közigazgatási bizottság rendes ülésének befejezésével a fegyelmi választmány tartandó ülést.

Nagy-Becsereken. 1876. november 29-én.

Torontál megye közig. bizottsága

Szerkesztői nyiltposta.

K. L. Temesvár. A közvetített szívesen magamra vállalom. En nem szándékozom a tárgyat appellálni. Ugy hiszem február havánál tovább nem maradok, legalább színtén megvalya nincs szándékom. Probálja meg helyettem más?

H I R D E T É S E K.

5782. sz. 1876. **Hirdetmény.** (212—1.4)

Nagy-Becserek város polgármesteri hivatala részéről mindazon háztulajdonosok kiknek házaik egészben vagy részben bérbeadtak, ezennel felhivatnak, a házbérjövődélem vallomást 10 nap alatt a helybeli városi számvévő-ségnél annál bizonyosabban bejelenteni, mert különben azok ellen, kik ezen határidő alatt nem jelentkeznek, a törvény értelmében eljárás fog követettni.

N.-Becekereken, 1876. évi november 30-án.

Kulifay Lajos,
polgármester.

3. 5782. **Rundmachung.**

Von Seite des Gr.-Becekerefer Bürgermeisteramtes werden jene Hauseigentümer, deren Häuser im Ganzen oder zum Theile vermietet sind, hienit aufgefordert, das Hauszinsvertrags-Bekanntnis innerhalb 10 Tagen bei der hiesigen städtischen Buchhaltung um so gewiffer einzubringen, als ansonst gegen Jeden nach Verlauf dieser Frist im Sinne des Gesetzes verfahren werden wird.

Gr.-Becekeref, am 30. November 1876.

Ludwig Kulifay,
Bürgermeister.

Br. 5782. **Објава.**

Од вел.-бечкеречког градоначалништва јавља се овдашњим становницима којих су куће сасвим или од чести под кирјују издате, да имају своја признања сврху дохода од кућевне кирјеје код овораршког рачуноводства за 10 дана у толико сигурније предати, што ће се по истечену овог рока, у смислу дотичног закона поступати морати.

У Вел.-Бечкереку, 30. (18.) новембра 1876.

Лудвиг Кулифај,
градоначалник.

6648. sz. p. 1876. **Körözés.** (204—3.3)

A nagy-becskeréki e. f. kir. törvényszék részéről közhírré tételik, miszerint Bnschwal Karolina n.-becskeréki lakosnak f. é. 6648. sz. a. beadott felyamodása folytán a bécsi es. kir. államadóssági pénztár által 1865. évi szeptember 15-én 155. napló számu nyugta szerint óvadék fejében befizetett három darab és pedig a) 3739. sorozatu (Serie), 74,773. számu (Nr.), 2. részletű (Abtheilung), b) 3458. sorozatú 69,156. számu, 4. részletű; c) 4731. sorozatu, 94,620. számu, 3. részletű egyenkint 50—50 ftjával s így összesen 150 ftnyi 1839. évi államsorsjegy átvételéről szóló „Bécsben 1865. évi szept. 25-én 2113. sz. a.” kiállított Erlagsschein-ra a megsemmiségi eljárás megindítatott.

Ennélfogva a prt. 530. §-a értelmében, ezen elvesznetnek állított Erlagsschein-nak jelenlegi birtokosa ezenel felhivatik, miszerint az iránti igényét, jelen hirdeteménynek a „Budapesti Közlöny”-ben leendő első közzétételétől számítandó egy év alatt a kir. törvényszéknel jelentse be, különben e határidő eltelle után, felyamodóné újabb kérelmére a kérdéses Erlagsschein semmisnek fog nyilvánvittatni.

Kelt a nagy-becskeréki e. f. kir. törvényszéknek, 1876. évi október 25-én tartott polg. üléséből.

Várady Mihály,
kir. tszéki elnök.

4227. sz. 1876. (214—3.1)

Arverési hirdetmény.

A nagy-becskeréki e. f. kir. törvényszék teleggönyvi osztálya részéről ezennel közhírré tételik, hogy Csakovan Markó nagy-becskeréki lakos végrehajtató részére 100 ft. a. é. tőke és jár. kielégítése végett Mosorinszky Arsa

végrehajtást szenvedettől lefoglalt és n.-becskeréki község 1403. sz. tjkönyvben 1550 fira felbecsült A. I. alatt foglalt 1431. számu ház, és A. II. alatt fölvevtt 4126. részlet-számu szűrtüre nézve bírói árverés elrendeltetvén, ennek a helybeli kir. törvényszék teleggönyvi hivatalban leendő eszközeivel végett első határidőül 1876. évi **december 30-ik,** szükség esetében második határidőül 1877. évi **január 30-ik** napjának, mindenkor d. e. 10 óraja tüze-tik ki azon kijelentéssel, hogy az első árverésnél a fennebb körülirt ingatlan javak csak a becsáron, vagy azon felül a másodiknál azonban becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezni kívánók tartoznak bánatpénz gyanánt az ingatlan becsértékének 10%-át az árverésnél letenni, a vételár 3 részletben lesz fizetendő, az első részlet a bánatpénz betudásával leütéskor azonnal a második részlet 10% kamatokkal az árverés napjától számítandó két hónap alatt a harmadik részlet 10% kamatokkal az árverés napjától számítandó négy hónap alatt. A többi árverési feltételek minden nap a hivatalos órákban a teleggönyvi hivatalban, az árverési határnapokon azonban a kiküldött végrehajtónál megtekinthetők.

Egyszersmind pedig azon jelzálogos hitelezők, kik nem ezen teleggönyvi hatóság székhelyén vagy annak közleében laknak felszólítatnak, hogy a vételár felosztása alkalmával képviselhetőségük végett ezen hatóság székhelyén lakó megbízottat rendeljenek, s annak nevét és lakását az eladásig jelentsek be, mert ellenkező esetben a részükre Protás Sándor helybeli ügyvéd kinevezett gondnok által fognak képviseltetni.

Vége a prdts. 433. és 466. §-hoz képest felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy más igényt, vagy elsőbbségi jogot érvényesíthetni vélnek, hogy igénykereseteiket e hirdetvény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, ezen kir. teleggönyvi hatóságnál nyujtsák be, különben azok az árverés felyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére fognak utasittatni.

Jelen árverés foganatosításával kir. bir. végrehajtó Marianovich Janos jelentéstétel kötelessége mellett megbízatik.

Kelt a n.-becskeréki e. f. kir. törvényszék teleggönyvi osztályának, 1876. évi május 24-én tartott ülésében.

10681. sz. 1876. **Hirdetmény.** (213—3.1)

A nagy-becskeréki kir. törvényszék teleggönyvi osztálya részéről közhírré tételik, hogy Grün Simon részére Milankov Markó és Stana elleni 49 ft. és jár. iránti ügyben ezen kir. törvényszék teleggönyvi osztályának 1876. évi június 24-én 5871. sz. a. kelt végzésével a szerb-elleméri 491. sz. tjkönyvben foglalt 1891/a. r.-sz. szőlőből Milankov Markót illető és 20 ftra becsült, továbbá a szerb-elleméri 573. sz. tjkönyvben A. I. foglalt egész telek negyede és 1/4 alatti 3157/a. r.-sz. iparföld Milankov Markó illetőségéből álló és 602 ft. 75 krra becsült ingatlanokra nézve 1876. évi augusztus 31-ére kitűzött első árverés vevők hiányában sikertelen lévén ezennel a II-ik árverés 1877. évi **január 2-ik** napjára, d. e. 10 óraja Szerb-Ellemér községhezánál kitűzetik, melyen az előbbi végzéssel helyben hagyott feltételek mellett az ingatlanok szükség esetében becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt a nagy-becskeréki kir. törvényszék teleggönyvi osztályának, 1876. évi november 18-án tartott ülésében.

1669. sz. k. 1876. **Pályázat.** (211—3.1)

Fizesan Valér jankahidi jegyző lemondása folytán üresedésbe jött jegyzői állomásnak választás utjáni betöltése f. é. **december 17-én** d. e. 9 órakor a község házában fog eszközöltetni.

A jegyzői fizetés s egyéb járandóság e következő: Kézpénzben 160 ft., utiatalány 40 ft., 18 hektol. 45 lit.

tiszta búza, 42 hektol. 30 lit. középszerű búza, 15 hektol. 38 lit. kukorica, 11 meter 38 cm. szalma, 7 meter 58 cm. kemény tűzfa, 28 kilogr. só, 14 kilogr. millygyertya, egy sertés vagy 50 ft. kézspenz, továbbá fel hold föld, szabad lakás, és a községhez telken levő egész kert, végre egy szerződésért 2 ft., masolátért 50 kr., felyamodványért 2 ft., végrendeletért 1 ft., kötelezvényért 30 kr., marhajlatért 5 kr.

Ezen állomásra csak olyanok pályázhatnak, kik az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. §-a értelmében Torontálmege tek. szakbizottsága által képesítettnek, nyilvamtattvan a magyar és román nyelvben szóval és írásban jártasak.

A kellően felszerelt felyamodványok a választást megelőző napig Jankahidi községelöljáróknál benyujtandók.

N.-Becekerek, 1876. évi november 27-én.

Bakalovich Ágost,
szolgabíró.

(205—3.3) **Pályázat.**

A tiszai VI. felyam-osztály III. építészeti egylete a török-bece—kumán—tarrasi töltes-társulat mérnöki állására, ugy szintén 30,000 catast.-holdnyi öblözeti árterfejllesztésre pályázatot hirdet a következő feltételek mellett:

1-ször. A társulati mérnök három egymás után következő évre évenkénti 250 forintnyi fizetésért köteles leszen a töltes-társulati elnök vagy igazgatónak minden-kori meghívására megjelenni és az időközönként felmerülő mérnöki munkalokat teljesíteni;

2-ször. Az árterfejllesztésért a társulat az illető mérnököt külön fogja díjazni.

Pályázni szándékozók felhivatnak, hogy ajánlataikat f. é. **december végéig** az elnökséghez Török-Becseré beküldjék.

Török-Becsen, 1876. évi november 12-én.

Bischitz János,
töltes-társulati elnök.

Alkalmi vétel.

30 ft. egy Lefebueur, 50 ft. Lancaster, vagy ft. 12.50-tól per-cussis-égyver, jótállás mellett. Lefebueur vagy Lancaster lövedékek minden nagyságban 100 vagy 1000 számu.

16 ft. Flobert szoba-fegy-
ver, 100 lövény 20
kr. ar. madársórtettel 1 forint
50 kr. ar.

15—25 ft. 30 disznóbar-
andó egyver, 200 lövény, ke-
vés kantar 5 ft., kengyelvas 2.50,
november 2.50, izasztó 3.—, lova-
ger 1.50—4 ft. 50.

1 ft. 50 kr. Biberon pom-
szoptó üveg, egy remek műkö-
désű új találmány.

7.50. 8.—, 8.50, 9.50, 10—50 ft. egy gummi eszköpeny
33 49 46 50 54*
Gummi cikkek sokfélelegben; léggörnák, állóvetek, felcipők sat.
2 4 6 8 10 messzelyes.

7.—, 10.—, 12.—, 14.50, 17 forint. dr. Péter-féle francis szoda-
gázok részére. Folyónak, könnyű kezeléssel mellet kellemes üdítő és
egyszerű szűrésű viz-készítőknek, ma-
gázok részére. A hozzá való kitűző szerek 2/4 font 2 ft.

60 kr. egy pár tartós amerikai
barisnyak, csinosan
csúszlót sodronybol készült.

90 kr. Vischin híres szobapadló
leuyepje, elégséges
egy középnyagú szobára.

2—25 ft. egy pársai ball
vagy utca legyező.

1 ft. egy ónműködő
francia esztergő.

1.40, 4.50 ft. Koro-
korcsolyák, felszólítható vaskorcsolya
fr. 5—7.50-ig. Halifax 8 forint. Kerek
korcsolya (Scating rink) szobában használható 10—12 ft. Rendelés-
nél a lábmezték kérők.

1.40, 2.40, 3.50, 3.50 kr. egy latera magika, ködképek
nagyobbak 6 forinttól 20 forintig.

5—10 ft. Karácsonyi feloldításra szükséges mindennemű ra-
gyogó tárgyak. Ajándékcikkek felöltök és
gyermek részére nagy választékban.

Megrendelés ajánl is küldi postautárréttel pontosan
KERTESZ TÓDOR BUDAPESTEN.
Dorottya-utca 2. sz.

Felelős szerkesztő: Balás Frigyes.

Főmunkatárs: Dr. Szentkláray Jenő.

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becsereken.
Mai számunkhoz egy melléklet van csatolva.

187

Lapu
folyamán
zönségne
arról, ho
program
vek. Azt
tudva va
arrogálba
legalább
befolyás
sajtó arra
sajtót ne
annak seg
nos ref
nehéz m
közreműk
hordja ö
melynek ö
imponáló
veznek.

Ha ez
tette köle
hazájának.

Mi a
s azt köve

Sok es
nösen meg
szegényed
lefolyt he
tavaszán a
és segített
mivelő né

Ily éve
még is fenn
ma is fenn
mutatja, ho
lap fennállás
fentebbi év
önmegtagad
még is igye

Hogy m
jövő, azt ne
jöjjön reánk
lenség benn
fognak talán
utánra is a
öntudat nem
czolni.

Lapunk a
zottság közl
közlheteti a
leteket. Ezek
közást nyerle
ből birunk le
tekben törté
közül tudost
gyakrabban t
ségek t. jegy

Műkedv

Hangversen
nagyjelentőség
kimondása elég
szépeinek szive
kedvelői hangve
megigérni vagy
mintha az édent
nyel készülnék a
hangverseny ter
nek ezek egy ne
öszhajok idejében
tárgyat fogja képp
Atalános véle
verseny, melyben
pelni készűl a leg
A hiúság bár mind
ész azonban, mely
ban is elő lép a v
dást és elővigyáz
idéz elő az első h